

Examenopgaven VMBO-BB 2004

tijdvak 1
vrijdag 28 mei
9.00 - 10.30 uur

ECONOMIE CSE BB

Naam kandidaat _____ Kandidaatnummer _____

Beantwoord alle vragen in dit opgavenboekje.

Dit examen bestaat uit 30 vragen.

Voor dit examen zijn maximaal 38 punten te behalen.

Voor elk vraagnummer staat hoeveel punten maximaal behaald kunnen worden.

● **Meerkeuzevragen**

- Omcirkel het goede antwoord (voorbeeld 1).
- Geef verbeteringen aan volgens de voorbeelden 2 of 3.

(1) A
 ⓑ
 C
 D

(2) A
 ⓧ
 Ⓒ
 D

(3) B A
 ⓧ
 ⓧ
 D

MONICA KOOPT EEN AUTO

Monica heeft sinds kort een nieuwe baan in een andere stad. Ze denkt erover een auto te kopen om mee naar haar werk te rijden. Autorijden is meestal duurder dan reizen met het openbaar vervoer. Voor haar vorige baan reisde Monica met het openbaar vervoer. Dat beviel haar goed.

- 1p ○ 1 → Noem een reden waarom Monica toch liever een eigen auto zou willen gebruiken om mee naar haar werk te rijden.

.....

.....

- 1p ● 2 Voordat Monica een auto koopt, wil ze weten wat een auto haar zal kosten. Ze ziet de volgende advertentie:

Monica verwacht dat de auto na 4 jaar nog € 4.900 zal opbrengen. Hoeveel moet Monica per jaar opzij leggen om over 4 jaar weer een auto van € 12.500 te kunnen kopen?

- A € 1.225
- B € 1.900
- C € 3.125
- D € 7.600

- 2p ○ 3 Monica vindt autorijden best duur. Van haar vriend hoort ze dat rijden met een dieselauto veel goedkoper is. Van de ANWB krijgt Monica de volgende gegevens:

Kosten	Benzineauto	Dieselauto
Motorrijtuigenbelasting per jaar	€ 420	€ 960
Brandstofkosten per kilometer	€ 0,10	€ 0,05

Monica denkt 20.000 kilometer per jaar te gaan rijden. Ze heeft berekend dat een benzineauto haar dan € 2.420 per jaar kost.

Ze houdt geen rekening met andere kosten.

→ Hoeveel is Monica met een dieselauto per jaar goedkoper uit?

Geef de berekening.

.....

.....

.....

.....

- 1p ○ 4 → Noem naast de ANWB nog een consumentenorganisatie die informatie geeft over auto's.

.....

.....

- 2p ○ 5 Monica wil graag een navigatiesysteem in de auto. Ze ziet het volgende model.

FAVORIEET

HALFORDS SUPERSTORE

PIONEER NAVIGATIESYSTEEM

‘ANH-P9R’. Navigatie- en audiosysteem in één! Het audiogedeelte is uitgevoerd met RDS/EON, 2 versterker-uitgangen en 4 x 50 Watt vermogen. Met organic display met 3D visualisaties en afneembaar klapfront. Inclusief route-CD-rom van geheel Europa.

GRATIS montage
t.w.v. € 200,-*

Nu

€ 1499,-

€ 35,- per maand*

NIEUWSTE MODEL!
- Verkrijgbaar vanaf
24 juni a.s.

Hieronder staan twee beweringen.
Zet een kruisje in de juiste kolom.

	juist	onjuist
Het navigatie- en audiosysteem is een verbruiksgoed.	☐	☐
Het navigatie- en audiosysteem is een eerste levensbehoefte.	☐	☐

- 2p ○ 6 Voor het navigatie- audiosysteem is gespreide betaling mogelijk. In dat geval moet Monica 50 maanden lang € 35 per maand betalen.
→ Hoeveel moet Monica extra betalen als ze gebruik maakt van deze betalingsregeling?
Geef de berekening.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

- 1p ○ 7 → Geef één voordeel van deze betalingsregeling voor de consument.

.....

.....

.....

CACAOBONEN

Cacaobonen zijn de grondstof voor chocola. In 2001 werd op de hele wereld 2.940 duizend ton cacaobonen geproduceerd. Bekijk onderstaande tabel.

De belangrijkste cacaoproducerende landen	
	x duizend ton
Ivoorkust	1.300
Ghana	445
Indonesië	420
Nigeria	165
Brazilië	130
Kameroen	120
Ecuador	95
Maleisië	80
Dominicaanse Republiek	47
Colombia	40
Papoea-Nieuw-Guinea	37
Mexico	35

Ontleend aan: Fair Trade Jaarboek 2001

- 1p ● 8 Hoeveel % van de totale hoeveelheid geproduceerde cacaobonen komt uit Ghana?
- A 15,1%
B 15,3%
C 84,7%
D 84,9%
- 1p ○ 9 De prijs van de cacaobonen op de wereldmarkt is in de loop van de tijd zeer sterk gedaald. Was de prijs in 1978 nog 10.000 dollar per ton, in 2000 was dat nog maar 1.000 dollar per ton.
- Met hoeveel procent is de prijs van cacaobonen per ton tussen 1978 en 2000 gedaald?
Geef de berekening.

.....

.....

.....

1p ○ 10 Vooral voor landen met een monocultuur is de dalende prijs van de cacaobonen een probleem.

→ Geef hiervoor een verklaring.

.....

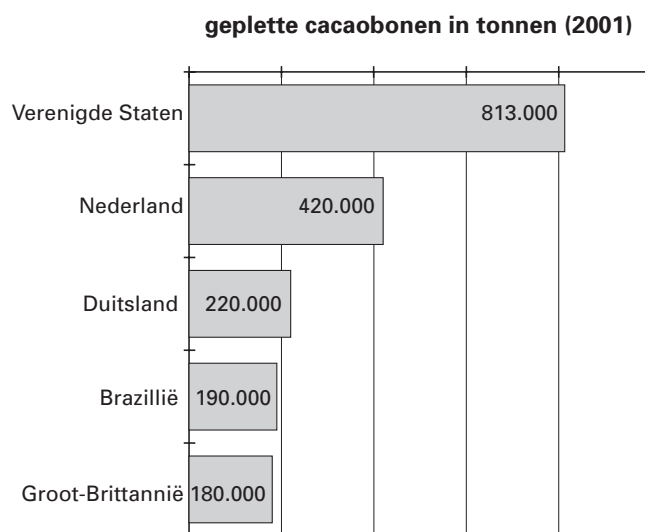
.....

.....

.....

1p ○ 11 Chocola wordt gemaakt van cacao poeder en cacao boter. Cacao poeder en cacao boter worden gemaakt door cacaobonen te persen. Dit heet pletten. De meeste cacaobonen worden niet in arme landen zoals Ghana geplet, maar in Westerse landen.

Bekijk onderstaande tabel.

→ Hoeveel ton cacaobonen werd in 2001 binnen de vermelde landen van de Europese Unie geplet?

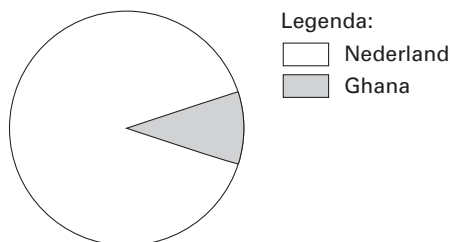
Geef de berekening.

.....

.....

- 1p ● 12 Ghana is een arm land in Afrika. In Nederland wordt van de cacaobonen uit Ghana chocola gemaakt. Onderstaand cirkeldiagram laat zien hoe de opbrengst van de verkoop van chocola tussen Ghana en Nederland wordt verdeeld.

verdeling van de opbrengst van 1 kilo chocolade

Geef aan de hand van het cirkeldiagram een schatting in procenten van de opbrengst voor Ghana per kilo chocolade.

- A 10%
- B 30%
- C 70%
- D 90%

- 1p ○ 13 Ghana wil de cacaobonen liever in Ghana zelf pletten. Daardoor zou Ghana meer kunnen verdienen dan nu het geval is. Ghana verkoopt dan cacaopoeder en cacaoboter in plaats van cacaobonen.
→ Leg uit dat meer productie van cacaopoeder en cacaoboter in Ghana kan leiden tot minder werkgelegenheid in de rijke landen.

.....

.....

.....

- 1p ○ 14 → Zal de prijs van chocola stijgen als de prijs van cacaopoeder en cacaoboter stijgt? Omcirkel het juist antwoord en leg uit.

De prijs van chocola zal wel / niet stijgen, want

.....

.....

.....

.....

.....

- 2p ○ 15 → Noem behalve het beroep van 'boer' nog twee beroepen waarmee mensen hun geld verdienen met cacaobonen en wat daarvan gemaakt kan worden.

Beroep 1:

.....
.....
.....

Beroep 2:

.....
.....
.....

BELL'ITALIA

Dennis en Ingrid willen komende zomer met hun twee kinderen op vakantie. Zij gaan op zoek naar een vakantiehuisje aan een meer in Italië. Voor het vakantiebudget gaat Dennis de komende acht maanden € 100 per maand sparen. Ook gebruikt Dennis zijn vakantiegeld van € 1.500 voor het vakantiebudget.

- 1p ○ 16 → Hoe groot is het totale vakantiebudget van Dennis en Ingrid?
Geef de berekening.

.....
.....
.....
.....
.....

1p ○ 17 Op internet vinden Dennis en Ingrid het volgende vakantiehuisje:

Bungalow Valeria

Aan de rand van het plaatsje Tenna ligt deze bungalow met alle voorzieningen op loopafstand. Het meer en strand vindt u op 500 meter afstand. Voor de bungalow bevindt zich een terras en aan de achterzijde een balkon dat een prachtig uitzicht biedt over het meer en de bergen. Er is een woonkamer met keuken. Er zijn twee slaapkamers met in totaal vijf bedden en er is een badkamer.

Periode	Huurprijs per week
1 januari t/m juni	€ 319
2 juli t/m augustus	€ 500

→ Noem een oorzaak waarom de huurprijs in periode 2 hoger is dan in periode 1.

De huurprijs in periode 2 is hoger dan in periode 1, omdat

.....

.....

.....

.....

2p ○ 18 Dennis en Ingrid willen deze bungalow voor twee weken boeken in de maand juli.

→ Hoeveel moeten Dennis en Ingrid voor hun vakantie in periode 2 meer betalen voor de bungalow dan in periode 1?

Geef de berekening.

.....

.....

.....

.....

.....

- 2p ○ 19 Bij het boeken van de bungalow sluiten Dennis en Ingrid ook een annuleringsverzekering af. Deze annuleringsverzekering kost 5% van de totale huurprijs.
→ Wat moeten Dennis en Ingrid **in totaal** betalen aan huur en annuleringsverzekering?
Geef de berekening.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

- 1p ● 20 Dennis en Ingrid willen met de auto naar Tenna. De afstand van Nederland naar Tenna (enkele reis) is 1.400 km. Dennis denkt in Italië nog eens 700 km extra te rijden. De auto van Dennis verbruikt 1 liter benzine per 14 kilometer. Dennis rekent voor de benzine gemiddeld op € 1,10 per liter.

Hoeveel bedragen de totale benzinekosten voor deze vakantie?

- A $(1.400:14) \times € 1,10 = € 110$
- B $(2.100:14) \times € 1,10 = € 165$
- C $(2.800:14) \times € 1,10 = € 220$
- D $(3.500:14) \times € 1,10 = € 275$
- E $(4.200:14) \times € 1,10 = € 330$

- 1p ○ 21 Dennis en Ingrid rijden via Duitsland en Oostenrijk naar Italië.
→ Hebben Dennis en Ingrid voor hun vakantie vreemd geld nodig?
Omcirkel het goede woord en leg je antwoord uit.

Dennis en Ingrid hebben voor de vakantie wel / geen vreemd geld nodig, omdat

.....

.....

.....

.....

.....

- 1p ○ **22** Voor maaltijden en drankjes rekenen Dennis en Ingrid voor het gezin op € 50 per dag. Voor uitstapjes rekenen ze in totaal op € 150.
 → Hoeveel bedragen de totale kosten tijdens hun verblijf voor maaltijden, drankjes en uitstapjes?
 Geef de berekening.

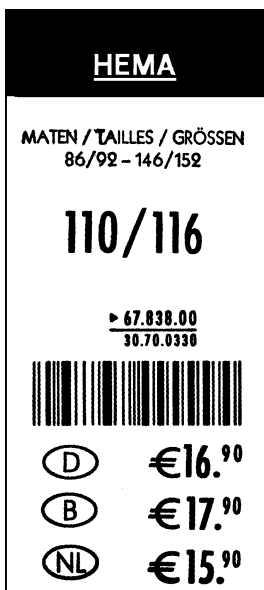
.....

.....

.....

- 2p ○ **23** → Bereken of Dennis en Ingrid geld overhouden of tekort komen op hun begroting. Vul in de begroting de antwoorden op de vragen **16, 19, 20 en 22** in.

Begroting Dennis en Ingrid			
Onderdeel	Bedrag	Onderdeel	Bedrag
Vakantiebudget, vraag 16		Vakantiehuisje inclusief verzekering, vraag 19	
		Benzinekosten, vraag 20	
		Maaltijden, drankjes en uitstapjes, vraag 22	
		Onvoorzien	€ 150
Tekort		Overschot	
Totaal		Totaal	

1p 24 → Geef een verklaring waarom de prijs van een T-shirt in Nederland lager is dan in België en Duitsland.

.....

.....

.....

.....

1p 25 Een consument wil in Duitsland drie T-shirts kopen.
→ Hoeveel geld bespaart hij in totaal als hij de T-shirts in Nederland zou kopen?
Geef de berekening.

.....

.....

.....

.....

1p 26 Sommige inwoners van Duitsland doen vaak boodschappen in Nederland.
→ Welke inwoners van Duitsland zullen dat zijn?

.....

.....

.....

- 1p ○ 27 Het Nederlandse warenhuis Hema heeft ook vestigingen in Duitsland en België.
→ Leg uit dat dit gunstig is voor de werkgelegenheid *in Nederland*.

Dit is gunstig voor de werkgelegenheid in Nederland, omdat

.....

.....

.....

.....

.....

- 1p ○ 28 Duitsland is de belangrijkste handelspartner van Nederland.
Nederland voert heel veel uit naar Duitsland.
→ Geef hiervoor een verklaring.

.....

.....

.....

.....

.....

- 1p ● 29 Nederland, Duitsland en België zijn alle drie lid van de Europese Monetaire Unie (EMU).
Dit betekent dat:
- A Nederland, Duitsland en België dezelfde belastingen heffen.
 - B Nederland, Duitsland en België dezelfde munteenheid hebben.
 - C Nederland, Duitsland en België hetzelfde BTW-tarief hebben.
 - D Nederland, Duitsland en België eenzelfde economische politiek hebben.

- 2p ○ 30 Het deelnemen aan de Europese Monetaire Unie heeft verschillende gevolgen.
Hieronder staan twee beweringen daarover.
→ Zet een kruisje in de juiste kolom.

	juist	onjuist
De handel tussen de deelnemende landen wordt bevorderd.		
Tussen de deelnemende landen is er geen risico meer van wisselkoersveranderingen.		